

Про зміну виборчої адреси без зміни місця реєстрації

Виборчий кодекс України закріпив можливість зміни виборчої адреси без зміни місця реєстрації – це дозволяє значній частині виборців проголосувати за місцем фактичного проживання. У свою чергу, Центральна виборча комісія 18 травня 2020 постановою №88 “ Про Порядок розгляду звернення виборця щодо зміни виборчої адреси відповідно до частини третьої статті 8 Закону України “Про Державний реєстр виборців” затвердила порядок зміни виборчої адреси. Отож, кому і для чого потрібно змінювати виборчу адресу та який порядок такої зміни.

Що таке виборча адреса і навіщо її змінювати?

Виборчою адресою особи є адреса, за якою зареєстровано її місце проживання. Водночас Виборчий кодекс закріпив можливість "прив'язати" виборчу адресу виборця не лише до місця зареєстрованого проживання, а й до фактичного місця проживання.

Так, раніше виборчу адресу можна було змінити, лише змінивши місце реєстрації, що позбавляло значну кількість виборців можливості проголосувати на виборах. Тепер кожен виборець незалежно від того, де зареєстроване його місце проживання, може закріпити своє фактичне місце проживання як виборчу адресу та проголосувати на виборах у відповідній місцевості. Особливої актуальності набуває це право напередодні місцевих виборів, що відбудуться 25 жовтня 2020 року.

Куди звертатись, щоб змінити виборчу адресу?

Виборцю потрібно звернутись до відділу ведення Державного реєстру виборців за місцем, де виборець фактично проживає. Детальну інформацію про місцезнаходження потрібного відділу та його контакти можна знайти на сайті Державного реєстру виборців (ДРВ), де в розділі "Органи реєстру " слід зайти у вкладку "Відділи ведення реєстру" – саме там міститься інформація про всі відділи у кожній із областей України.

Які документи потрібно подавати?

Насамперед потрібно пред'явити паспорт – документ, що посвідчує особу та підтверджує, що особа є громадянином України. Якщо в особи немає паспорта (у разі недавнього набуття громадянства України), така особа пред'являє тимчасове посвідчення громадянина України.

По-друге, це власне заява про зміну виборчої адреси, форму якої можна знайти як на сайті Державного реєстру виборців чи Центральної виборчої комісії, так і в приміщенні відділу ведення реєстру.

По-третє, до заяви необхідно додати документи, які підтверджують, що виборець фактично проживає за вказаною у заяві адресою. Це може бути копія одного із таких документів:

- договір оренди житла, на підставі якого виборець проживає за відповідною адресою;
- документ, який засвідчує здійснення виборцем підприємницької діяльності за відповідною адресою, виданий органом державної влади чи органом місцевого самоврядування. Наприклад, виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань тощо.
- документ, який підтверджує право власності на житло за адресою, яку виборець просить визначити його новою виборчою адресою. Наприклад, витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, свідоцтво про право власності на нерухоме майно, свідоцтво про право на спадщину, договір купівлі-продажу, договір дарування, договір міни тощо.
- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;

- документ, що засвідчує здійснення виборцем догляду за особою, місце проживання якої зареєстроване відповідно до Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" за відповідною виборчою адресою.

- документ, що засвідчує перебування виборця у шлюбі або у родинних відносинах із особою, місце проживання якої зареєстроване відповідно до Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" за адресою, яку виборець просить визначити його новою виборчою адресою. Наприклад, свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження, судові рішення про встановлення факту родинних відносин між фізичними особами тощо.

Як подати документи?

Значно розширено можливості виборців подати заяву про зміну виборчої адреси. Так, у громадян тепер є 3 варіанти:

1. подати особисто, фізично відвідавши відділ ведення реєстру виборців;
2. подати документи може уповноважений представник виборця – для цього потрібен ще один документ, нотаріально посвідчена довіреність, де прописані конкретні повноваження від виборця такому представнику;
3. подати заяву онлайн на сайті ДРВ або ж на сайті Центральної виборчої комісії з використанням цифрового електронного підпису. Оскільки цей сервіс новий для виборця, детальніше зупинимося на ньому.

Для подання заяви онлайн, необхідно заповнити електронну форму, розміщену, зокрема, на сайті ЦВК. Копії документів, що підтверджують фактичне проживання виборця, потрібно подати у файлах формату JPEG (*.jpg) або PDF (*.pdf), загальний розмір якого/яких не повинен перевищувати 5 мегабайтів. Про подання заяви в електронній формі на вказану виборцем адресу електронної пошти надсилається відповідне повідомлення. Досить корисно, адже тепер виборці зможуть змінити виборчу адресу у зручний час і спосіб.

Скільки триватиме розгляд заяви?

На розгляд заяви передбачено 15 днів з моменту її отримання. Строк розгляду може збільшуватись, якщо у заяві будуть виявлені помилки, неточності чи недостатні дані. В такому випадку виборцю буде надана можливість виправити відповідні недоліки.

Повідомлення про внесення до Реєстру "нової" виборчої адреси надсилається виборцю на адресу електронної пошти, зазначену в онлайн-заяві. Навіть якщо виборець подавав заяву особисто чи через представника, він також може отримати повідомлення на електронну пошту, якщо зазначить про це у заяві.

Коли можна змінити виборчу адресу?

Нові правила зміни виборчої адреси вступили в дію 1 липня 2020 року, тож тепер кожен виборець може скористатись правом та змінити виборчу адресу. Виборчу адресу можна змінювати лише до п'ятого дня виборчого процесу. Нагадаємо, що виборчий процес місцевих виборів розпочинається за 50 днів до дня голосування. Отож, з 1 липня 2020 року до 9 вересня 2020 року (5-й день виборчого процесу місцевих виборів 2020) кожен виборець зможе змінити виборчу адресу та проголосувати вже за новою виборчою адресою на місцевих виборах 25 жовтня цього року.

Які обмеження існують щодо зміни виборчої адреси?

Окрім заборони зміни виборчої адреси під час виборчого процесу, не дозволена і повторна зміна виборчої адреси протягом 6 місяців. Так, якщо 20 липня 2020 року громадянин змінить свою виборчу адресу, наступну зміну виборець зможе здійснити лише після 20 січня 2021 року.